

Pierwsze decyzje UOKiK w sprawie zatorów płatniczych

2021-02-19 12:25 Miejski Rzecznik Konsumentów

Przedsiębiorco, nie otrzymałeś od kontrahenta zapłaty za sprzedane towary lub wykonane usługi w określonym terminie ustalonym przez obie strony? Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał pierwsze decyzje w sprawie zatorów płatniczych. Na dwie spółki nałożył kary finansowe w wysokości ponad 470 tysięcy złotych.

Przypomnijmy - od 1 stycznia 2020 roku obowiązuje nowe prawo ws. ograniczenie zatorów płatniczych, czyli opóźnień w płaceniu kontrahentom - to główny cel ustawy przeciwdziałającej zatorom płatniczym

Zatory płatnicze to przeterminowane płatności - nagromadzenie opóźnień w zapłacie wynagrodzenia dostawcom, które wpływa na kolejne podmioty zaburzając ich płynność finansową. Zjawisko to potrafi się rozprzestrzeniać od największych po coraz mniejszych rynkowych graczy. Przedsiębiorca opóźniający się w wypłacie wynagrodzenia swoim kontrahentom powoduje, że oni również nie płacą na czas własnym partnerom handlowym. Jest to problem, którego doświadcza wielu przedsiębiorców w Polsce. Skala zagrożenia zatorami płatniczymi na poziomie makro jest silnie powiązana z koniunkturą i nastrojami gospodarczymi uczestników rynku. W okresie spowolnienia czy też niepewności gospodarczej są one bardzo dotkliwe dla mniejszych przedsiębiorców - zwiększają koszty działalności, utrudniają utrzymanie stabilności finansowej lub wręcz uniemożliwiają rozwój firmy.

- Walka zatorami płatniczymi to zadanie szczególnie ważne w czasie pandemii, kiedy terminowe otrzymanie płatności może decydować o „być albo nie być” wielu przedsiębiorców. W 2020, czyli pierwszym roku obowiązywania ustawy o zatorach płatniczych, wszcząłem 100 postępowań dotyczących największych dłużników. Właśnie wydałem pierwsze cztery decyzje, w których nałożyłem kary na dwie spółki. W dwóch innych przypadkach postępowanie wykazało występowanie zatorów, jednak decyzje nie zawierają sankcji finansowych wobec spełnienia ustawowych warunków obligatoryjnego odstąpienia od nałożenia kary – mówi Prezes UOKiK Tomasz Chróstny.

Wysokość sankcji pieniężnych

Sposób ustalania kary finansowej za zatory płatnicze jest ściśle określony w ustawie. Pojedyncze kary obliczane są według specjalnego wzoru, a ich wysokość zależy przede wszystkim od wielkości długu i czasu opóźnienia w płatności. Końcowa sankcja jest sumą jednostkowych kar za każdą należność nieuregulowaną lub zapłaconą po terminie. Po zastosowaniu wzoru przewidzianego w ustawie Prezes UOKiK nałożył ponad 426 tys. zł na Havi Logistics (426 587,62 zł), a na Locotranssped ponad 44 tys. zł (44 286,96 zł).

- Wysokości kar zostały obliczone według dokładnego wzoru wskazanego w ustawie. Nasze działanie, podobnie jak sankcje finansowe, mają dyscyplinować przedsiębiorców do zapłaty kontrahentom zaległych zobowiązań, a przede wszystkim - do zmiany przyszłych praktyk płatniczych. Przypominam, że jeśli ukarany już wcześniej przedsiębiorca ponownie dopuszcza się nadmiernych opóźnień, to grozi mu kara wyższa o 50 proc. – mówi Prezes UOKiK Tomasz Chróstny.

Dwa odstąpienia od kary finansowej

Przepisy dotyczące zatorów płatniczych przewidują, że Prezes UOKiK automatycznie odstępuje od wymierzenia kary, jeśli wartość świadczeń, których przedsiębiorca nie otrzymał lub otrzymał z opóźnieniem w badanym okresie, przewyższa sumę zobowiązań, których sam nie opłacił lub opłacił z opóźnieniem.

Tak było w przypadku dwóch spółek: firmy kurierskiej **UPS Polska** oraz producenta sprzętu AGD, mebli kuchennych oraz właściciela sklepów z elektroniką – spółki **Galicja Tomaszek**.

Prezes UOKiK ustalił, że UPS Polska w badanym czasie (luty-kwiecień 2020 r.) nie uregulował w terminie świadczeń pieniężnych na kwotę ponad 22,2 mln zł. Z kolei, suma opóźnionych wierzytelności Galicji Tomaszek wobec jej partnerów handlowych wyniosła nieco ponad 15 mln zł. Jednocześnie, obaj przedsiębiorcy w badanym okresie wykazali, że nie otrzymali lub otrzymali po terminie płatności należności na większe kwoty.

Czy decyzje w sprawie zatorów są ostateczne?

Adresaci decyzji mogą zwrócić się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Kiedy interweniuje Prezes UOKiK

Prezes Urzędu może interweniować, jeśli suma zaległych świadczeń pieniężnych przedsiębiorcy w ciągu 3 kolejnych miesięcy wyniesie co najmniej 5 mln zł (od 2022 r. będzie to 2 mln zł). Dotyczy to zaległości z faktur wystawionych po 1 stycznia 2020 r. lub wcześniej, jeśli termin ich płatności stał się wymagalny po 1 stycznia 2020 r.

Jaka grozi kara?

$$JKP \text{ (kara)} = WŚ \times n/365 \times OU$$

JKP - jednostkowa kara za niespełnione lub spełnione po terminie świadczenie pieniężne,

WŚ - wartość niespełnionego lub spełnionego po terminie świadczenia pieniężnego,

n - liczba dni opóźnienia,

OU - odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, ustalone na dzień wydania decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej.

Wejdź na stronę poświęconą zatorom płatniczym

Przykłady obliczania kar dla konkretnych kwot długów, a także najważniejsze informacje o kompetencjach Prezesa UOKiK w obszarze zatorów płatniczych, można znaleźć na specjalnie uruchomionej stronie internetowej. Czym są zatory, kiedy może zająć się nimi Prezes Urzędu, jak można zgłosić, że przedsiębiorca nie płaci i kto może to zrobić? Te i wiele innych pytań oraz odpowiedzi znajdziesz na www.zatoryplatnicze.uokik.gov.pl

Zatory w sektorze rolno-spożywczym

Prezes UOKiK w 2020 roku badał również nadmierne opóźnienia w płatnościach przy okazji postępowania dotyczącego praktyk związanych z wykorzystywaniem przewagi kontraktowej przez blisko 100 największych podmiotów z branży rolno-spożywczej. Dzięki tej interwencji [większość przedsiębiorców wypłaciła zaległe pieniądze](#) dostawcom na łączną kwotę prawie 600 mln złotych, a także usunęła kwestionowane zapisy z polityk handlowych oraz zawartych kontraktów.

Szczegóły:

- https://www.uokik.gov.pl/aktualnosci.php?news_id=17230
- <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/sejm-uchwalil-ustawe-ktora-ma-ograniczyc-zatory-platnicze>
- <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/ustawa-o-zatorach-platniczych-z-podpisem-prezydenta-rp>